

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 16-11-2020
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPMRAL
Sagsnr.: 2006204
Dok. nr.: 1455661

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 5. november 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 71 (L 61) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Liselott Blixt (DF).

Spørgsmål nr. 71:

”Hvilket videnskabeligt grundlag har regeringen for at mene, at e-cigaretter, opvarmet tobak samt andre røgfri tobaksprodukter har en samlet virkning på folkesundheden, som retfærdiggør indgreb i form af standardiseret emballage på disse produkter?”

Svar:

Til brug for min besvarelse har mit ministerium indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen. Sundhedsstyrelsen har oplyst følgende:

”De forskellige tobaks- og nikotinprodukter, der nævnes i spørgsmålet, har ikke været lige lang tid på markedet, og derfor er mængden af videnskabeligt dokumentation for skadeeffekterne, også varierende. Fx har e-cigaretter været på markedet i en længere periode end opvarmet tobak, hvorfor der er mere forskning om e-cigaretters skadeeffekter end der er om opvarmet tobak. Det er dog Sundhedsstyrelsens vurdering, at der er videnskabeligt grundlag for, at både røgfri tobak, e-cigaretter og opvarmet tobak er helbredsskadelige og har en indvirkning på folkesundheden. Alle tobaks- og nikotinprodukter er helbredsskadelige.

Fælles for produkterne er, at de oftest indeholder nikotin (e-cigaretter fås uden nikotin, men de fleste anvender e-cigaretter med nikotin). Nikotin er et kemisk stof, der dannes i tobaksplanten. De akutte effekter af nikotin er bl.a. stigning i blodtryk og puls samt stigning i frie fedtsyrer og sukker i blodet. Nikotin er et skadeligt stof og stærkt afhængighedsskabende, der i følge WHO kan virke som en tumorpromoter, der stimulerer og fremmer tumorer¹.

Derudover er fostre, børn og unges umodne hjerner særligt følsomme for nikotin, og unge bliver hurtigere nikotinafhængige end voksne. Da den unge hjerne stadig er under udvikling, kan udsættelse for nikotin påvirke udviklingen af nervebaner i hjernen, der kontrollerer opmærksomhed, læring og modtagelighed for tilvænning².

E-cigaretter

Sundhedsstyrelsen vil henvise til styrelsens notat ”Brug af e-cigaretter og de helbredsmæssige konsekvenser”. I notatet gennemgås litteratur vedrørende e-cigaretters effekt på hjerte-kar-systemet, luftvejene samt risikoen for kræft.

¹ Sundhedsstyrelsen. Brug af e-cigaretter og de helbredsmæssige konsekvenser. 2019

² Sundhedsstyrelsen. Brug af e-cigaretter og de helbredsmæssige konsekvenser. 2019

Notatet konkluderer, at undersøgelser af e-væsker og aerosoler viser indhold af kemiske stoffer med skadelige og potentielt skadelige helbredseffekter³, men at der endnu ikke foreligger undersøgelser af helbredseffekter af langtidsbrug af e-cigaretter.

WHO opfordrer til, at e-cigaretter reguleres ved lov, og at lovgivningen reguleres ud fra den nyeste evidens på området. WHO anbefaler, at følgende punkter indgår i overvejelserne om, hvordan e-cigaretter skal reguleres:

- a) Forhindre promovning af e-cigaretter og forhindre, at ikke-rygere, gravide og unge starter med at bruge e-cigaretter.
- b) Minimere e-cigaretter potentielle helbredsrisici for brugere og ikkebrugere/passive brugere.
- c) Forbyde at der formidles usande/ikke-beviste helbredsfordele ved e-cigaretter.
- d) Beskytte indsatsen for den eksisterende tobakskontrol fra tobaksindustriens interesser.

WHO er bekymret for udviklingen og savner sikker evidens for, at e-cigaretter ikke er sundhedsskadelige. WHO er særligt bekymret for helbredskonsekvenserne ved brug af e-cigaretter, om e-cigaretter får ikke-rygere og særligt unge til at ryge samt tobaksindustriens indflydelse på produktudviklingen og lovgivningen.

Røgfri tobak

Røgfri tobak er en samlebetegnelse, der bl.a. indeholder snus (amerikansk og svensk) samt tyggetobak. Sundhedsstyrelsen har ikke kendskab til helbredsmæssige forskelle mellem svensk snus og tyggetobak. Der er evidens for, at røgfri tobak som samlet gruppe er kræftfremkaldende og særligt øger risikoen for kræft i bugspytkirtel og spiserør⁴.

Der mangler forskning om helbredskonsekvenserne ved skandinavisk røgfri tobak (svensk snus og tyggetobak), og konklusionerne er derfor mindre tydelige, når det gælder disse produkter. Ifølge et norsk litteraturstudie fra 2019 er det sandsynligt, at brug af svensk snus øger risikoen for kræft i spiserør og bugspytkirtel, øger risikoen for højt blodtryk, at dø af hjerteanfald, nedsat karcelfunktion, diabetes type 2 hos mænd samt for kvinder øger risikoen for tidlig fødsel. Derudover er det muligt, at svensk snus øger risikoen for kræft i mavesæk og endetarm.

WHO beskriver røgfri tobak som en vigtig del af verdens samlede tobaksproblem.

WHO anbefaler bl.a. følgende:

- a) Nuværende evidens indikerer ikke at brug af røgfri tobak er uskadeligt. Derfor er enhver påstand om dét uholdbar og bør ikke tillades.
- b) Der er ikke evidens for at anbefale, at noget røgfrit produkt skulle være en del af en skadesreducerende strategi. Markedsføring af røgfri tobak med påstande om skadesreduktion bør ikke være tilladt medmindre påstanden er valideret af en uafhængig myndighed, der har gennemgået de videnskabelige beviser fra producenten.

---

³ Sundhedsstyrelsen. Brug af e-cigaretter og de helbredsmæssige konsekvenser. 2019

⁴ IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans Volume 100E: Personal Habits and Indoor Combustions

Opvarmet tobak

Opvarmet tobak har som nævnt været på markedet i ganske kort tid, hvorfor antallet af uafhængige studier, er begrænset. Opvarmet tobak indeholder ligesom konventionelle cigaretter tobak og nikotin. Producenter af opvarmet tobak mener, at forbruget udsættes for en mindre eksponering ved rygning af opvarmet tobak end ved rygning af konventionelle cigaretter. Sundhedsstyrelsen kan oplyse, at en række autoriteter advarer mod rygning af opvarmet tobak.

WHO:

WHO understregede i et statement d. 27. juli 2020, at en nedsættelse af eksponeringen for skadelige kemiske stoffer i opvarmede tobaksprodukter ikke gør produkterne harmløse og heller ikke kan tolkes som en nedsat risiko for menneskers helbred. WHO anfører, at nogle toksiske stoffer findes i højere niveauer i aerosoler fra opvarmede tobaksprodukter end i konventionel cigaretrøg, og at der findes toksiske stoffer, som ikke findes i konventionel cigaretrøg. Den sundhedsmæssige betydning af eksponering for disse stoffer er ukendt⁵.

European Respiratory Society (ERS):

ERS har udtalt, at selvom opvarmede tobaksprodukter muligvis er mindre skadelige for personer, der ryger i forvejen, forbliver de både skadelige og stærkt afhængighedsskabende, og der kan være en risiko for personer, der ryger, vil skifte til opvarmede tobaksprodukter i stedet for at stoppe med at ryge. ERS kan ikke anbefale noget produkt, der er skadeligt for lungerne og menneskers sundhed⁶.

Centers for Disease Control and Prevention (CDC):

CDC har udtalt, at det er nødvendigt med mere forskning for at forstå kort- og langsigtede helbredskonsekvenser ved opvarmede tobaksprodukter. Brug af hvilket som helst tobaksprodukt – inklusiv opvarmede tobaksprodukter – er skadeligt, særligt for unge og unge voksne, gravide samt voksne, der ikke bruger tobaksprodukter. Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at hensigten med forebyggende tiltag på tobaks- og nikotinprodukter i høj grad er at forebygge, at vi ser store helbredskonsekvenser ved langstidsbrug af nyere produkter, som vi så det ved cigaretter. Vi ved fra cigaretter, at der er en betydelig forsinkelse fra en person starter med at ryge til det er muligt, at måle de konkrete konsekvenser, og der er en risiko for, at det samme gør sig gældende for nyere tobaks- og nikotinprodukter. Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at vi for at undgå helbredskonsekvenser ved langtidsbrug af nyere produkter, også skal regulere nye produkter, da de foreløbige studier viser, at ingen af de nye produkter er skadesfrie.”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Maria Ramskov Larsen

---

⁵ <https://www.who.int/news-room/detail/27-07-2020-who-statement-on-heated-tobacco-products-and-the-us-fda-decision-regarding-igqs>

⁶ https://www.lungenliga.ch/fileadmin/user_upload/LLS/02_HauptNavigation/01_LungeSchuetzen/Tabak_und_Nikotin/ERS_20190627.pdf